

SZILÁGY SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja fél hasábig 8 korona.

Nyilttér soronként 50 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Táviratok.

A miniszterelnökségi sajtóirodának a hadi eseményekre vonatkozó és más közérdekű távirati értesítéseit, május hó 27-ikétől, az érkezés sorrendjében a következőkben közöljük:

Budapest, május 27.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Nincs újabb esemény.

Olasz hadszíntér: Az Arsiero-erődítménycsoporthoz tartozó Casa Ratti páncélvédme, a Barcarolától közvetlenül délnyugatra levő utelzáró erőd kezeink közt van. Mlaker Albin, a 14. számú utaszzászlóalj hadnagya katonáival a mindkét részről erre a pontra intézett heves tüzelés dacára behatolt az erődbe, elfogta az ellenség utasait, akik az erődöt felrobbantani akarták és így 3 sértetlen nehéz páncélos tarczát és 2 könnyű löveget zsákmányolt.

Asiagótól északra csapataink birtokukba vették a Montsoicót.

A Lugana-völgytől délre fekvő határszéli hegyháton csapataink a Cima Maorára hatoltak elő.

A támadás területén zsákmányolt lövegek száma 284-re emelkedett.

A Monte Siefen és a Krnen visszavertük az ellenség támadását.

Délkeleti hadszíntér: Az olaszok Ferasnál megkísérelték, hogy a Vajusa északi partján fekvő községekben sarcoljanak, de járőreink elűzték őket. Höfer, altábornagy.

Berlin, május 27.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: A La Bassée-csatornától északra egyik járőrünk Fest Hubertnél benyomult az ellenséges állásba, ott foglyokat ejtett és veszteség nélkül visszavert.

Az Argonneokban élénk aknaharc volt, amelyben az ellenség árkait nagyobb szélességben szétromboltuk. A franciák néhány foglyon kívül számos halottat és sebesültet vesztek.

A Maas balpartján a franciák éjjeltől kezdve heves támadásokat intéztek Cumieres ellen. Atmenetileg sikerült a Thiaumont-erőd déli szegélyébe benyomulniok. Kiszorításuk közben 53 embert elfogtunk.

A Maas jobboldalán sikerült a Thiaumont-erőd déli szegélyén egészen a magaslatokig előrenyomulnunk. A franciák ez ellen megkísérelt támadását tűzérési tűzünk esirájában elfojtatta.

A Douaumont-erődtől délre ujjonnan elfoglalt állásaink ellen intézett két támadás teljesen megheiusult. Az erődtől délnyugatra s délre folyó harcokban május 22-ike óta foglyokban 48 tisztet és 1943 főnyi legénységet szállítottunk be.

Keleti hadszíntér: Kekautól délre egy sikeres járőr-vállalkozásunk alkalmával néhány foglyot ejtettünk.

Balkán hadszíntér: Nincs változás.

Budapest, május 28.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér: Csapataink birtokba vették a Carnole páncélerődöt (Assierótól nyugatra), valamint az Asiagó körül megerősített szakaszon a Valdassa állandó völgyet záró erődítményeit (a Monte Interottótól délnyugatra.)

Délkeleti hadszíntér: A Vojusó alsó folyásánál olasz járőrökkel csatározás folyik. A helyzet változatlan. Höfer, altábornagy.

Berlin, május 28.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Német felderítő osztagok éjjel az arcvonal több pontján behatoltak az ellenséges vonalaikba. A Champagnében mintegy 100 francia foglyot szállítottak be. A Maastól nyugatra az ellenség megtámadta a Mort Homme délnyugati lejtőjén Cumieres falu közelében levő állásainkat. Mindenütt nagy veszteségekkel visszavertük. A folyótól keletre heves tűzérési harc volt.

Keleti hadszíntér: Nincs változás. Slonim vidékén légi harcban lelőttünk egy orosz repülőgépet. Utasait, két orosz tisztet, elfogtunk.

Balkán harctér: Nem történt lényeges esemény.

Budapest, május 29.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Nagyobb orosz haderő az utóbbi napokban megkísérelte, hogy futóárkokkal és árkázművekkel közelítse meg beszarabiai arcvonalunkat. Űtegeink és aknavetőink tüze az ellenség munkáját megheiusította. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér: Az Assiago körüli megrovidított területen csapataink rohammal átkeltek az Assa-völgyön, Canovánál visszavetették az ellenséget és a déli és keleti oldalon kiterjeszkedtek.

Csapataink a Monte Inter Rottó erődeinek legyőzése után az Assiagótól északra fekvő magaslatokat vették birtokukba. Odább északra a Monte Bebio, Monte Mingarella és Corno di Compobanco kezeink között van. A felső Posina völgyben az olaszokat szívós harc után elűztük Bettaletől a délre és nyugatra levő állásából.

Délkeleti hadszíntér: Csend uralkodik. Höfer, altábornagy.

Berlin, május 29.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: Ellenséges monitorok, melyek a tengerparthoz közeledtek, tűzérési tűzünk által elűzték. A Hurnes melletti repülőterre német repülők sikeresen dobtak bombákat. A Maas mindkét partján a tűzérési harc nem csökkenő hevességgel tovább tart. A franciák Cumieres falu ellen intézett két gyengébb támadását könnyű szerrel visszavertük.

Keleti és balkán hadszíntér: Nincs ujság.

A haza oltára.

Valamikor régen, idestova ezer esztendeje, talán éppen ilyen hol derült, hol borult tavaszi napon, újra, mint már annyiszor, hős liget árnyékában fehér lovat áldoztak még pogány őseink, legfőbbnek hitt istenuruknak — Hadurnak.

Pogány cselekedet volt, de az áldozat gondolatában már ott szunnyadt az el-

jövendő kereszténység áldozatot hozó, áldozatot kívánó szelleme.

Az első nagy áldozattal, a pogány vallás levételével őseink beléptek a világtörténelembe s felvették a hullámtörőnek szerepét, kelet és nyugat csapkodásai között.

Ezek a hullámok soha még ilyen magasra nem verődtek, soha még így nem ostromolták a magyar hullámtörőt. A világháború rettenetes vihara dúl, de megtörik a magyar hősiség gránitkockáin.

Ez a vihar nekilendült a magyar fajnak, a magyar nemzet fájának, derékban akarja kettétörni, pozdorjává zuzni, elszilánkolni büszke törzsét.

De a nemzet fája állja a vihart, ha legfelsőbb lombjának koronáját meg is tépázta a muszkahorda, bele is vágott a Kárpátok alatti magyar vidékekbe... Jött új tavasz, jött új nedvkeringés, a fa diadalmasan hegeszti be a sebeket, virágozik az élet a Kárpátok alján, új sarj takarja a forradást, zöldül a vetés a pusztulás helyén.

Ennek a büszke törzsnek nem szabad kidőlni, de nem szabad elszáradnia védőnélküli hajtásainak, a hadiárvának sem.

Ki-ki imádja istenét hite szerint, ki-ki áldozzon istennek abban a házában, hova hite köti. De van egy közös templom, a haza és van egy közös oltár, ahol áldozni hazafias kötelessége mindenkinek, aki magyarajku, vagy a kinek más nyelvű ajkára magyar szív adja a szót.

Minden község állítsa fel a haza oltárát, a hadiárva oltárát!

Itt vannak a fiatal palánták, az ifjú csemeték, akikért már nem dobog az édes apa szíve, mert kiontotta vérért a hazáért.

Áldozatok, kik a földet mivelték, akiknek ontja áldását a magyar anyaföld!

Nem vagyunk már pogány magyarok, nem fehér lovat áldozunk hős berkek árnyában.

Áldozunk terményeinkből hőseink árvaínak a haza oltárán!

A termés áldásából jusson egy-egy köteg oda, odakerüljön az első asztal, az első zsák burgonyát oda öntsétek, adjátok oda az elsőnek szedett szőlőt, gyümölcsöt.

Oda is ontson drága magot a eséplőgép, oda kínálja a sárga kukorica aranyát, az áldozatos magyar kéz.

Hisszük, hogy minden községi jegyző, aki most oly igazán atyja községének, minden lelkipásztor, aki olyan igazán pásztora most nyájának, minden tanító, aki most megtesztett munkával ápolja a hazai emberfiatalságot, szívesen magára veszi a kezelés, gondozás, kiosztás, értékesítés fárasztó munkáját.

Ezeknek a jólelkű vezetőknek verejtéke, az árvák hálakönnye, a hős apák kiontott vére odahull az áldott földre s még áldottabbá teszi és lekönnyögi az égből a bibliai hét bő esztendő jutalmát.

Városi közgyűlés.

Szilágysomlyó r. t. város képviselő-testülete május 27-ik napján Donogány János polgármester elnöklete alatt tartotta meg ez évben IV-ik rendkívüli közgyűlést, — melyről következőkben számolunk be olvasóinknak:

Első és legfontosabb tárgya volt a rendkívüli közgyűlésnek a IV-ik hadikölcsön jegyzése. Polgármester erre nézve bejelentette, hogy a jegyzési határidőn belől közgyűlés összehívható nem lévén, a képviselő testület utólagos jóváhagyása reményében következő jegyzést tette: A gyámpénztári tartalékalap részére 5000 korona, — tüzoltóalap részére 800 korona, — községi iskolai alap részére 800 korona, — munkássegélyalap részére 400 korona, — Kemény Albert alapítvány részére 2000 korona, — Kovács László alapítvány részére 1000 korona, 6%-kal kamatozó adómentes járadékkötvényt, összesen 10,000 koronát. A közgyűlés a polgármester előterjesztését egyhangu helyesléssel fogadta s a jegyzett összegeket névszerint való szavazással az összes képviseleti jelen levő tagok hozzájárulásával megszavazta.

A napidij és fuvardij pótlékok engedélyezésére vonatkozó M. E. rendelet hatályának Szilágysomlyó r. t. város alkalmazottjaira való kiterjesztése végett elhatározta a képv. közgyűlés, hogy: napidij pótlékot minden olyan nap után fel lehet számítani, amely után egész napidij jár, — és pedig 4 koronát számíthat a tisztviselői, segéd- és kezelőszemélyzet minden tagja és a dijnokok, — 3 koronát a rendőrségi altiszti és szolgaszemélyzet minden tagja, — fuvarpénzpótlék címen számíthatnak a tiszt, segéd- és kezelőszemélyzet minden tagja részéről 30 fillért, — a rendőrségi altiszti és szolgaszemélyzet minden tagja 20 fillért kilométerenként, — de csak a tényleg igénybe vett fuvar után.

A város nyugdij-szabályrendeletének módosításáról szóló javaslatot elfogadták.

A város szervezeti új szabályrendeletét a gyűlés szintén egyhangulag fogadta el.

Tudomásul vették a polgármester azon bejelentését, hogy az igavonó állatok árának időközben beállott aránytalan nagy emelkedése miatt a közgyűlés által megszavazott igavonó állatok beszerezhetők nem voltak. Ezért úgy határoztak, hogy megfelelő biztosíték mellett városi és vidéki fuvarosokkal szállíttatnék be a fakészlet.

A bérkocsi szabályrendeletet a viszonyoknak megfelelő módosításokkal elfogadták, — elfogadták továbbá a házi pénztár 1915. évi zárszámadását, — az alapok és alapítványok 1915. évi zárszámadását, — nyugdíjalap, — közuti pénztár, — gyámpénztár, — elhagyott gyermekek segélyalapja, — ebadó-alap 1915. évi zárszámadásait is.

A hordójelző hivatal jelenlegi elhelye-

zési helyének évi bérét havi 10 koronában állapították meg.

A segélyszóalap választmányába tagokul Lipcsey Gyula, Horváth Zsigmond, Nuszbächer Salamon és Kohn Adolf választattak meg.

A közmunkaváltság-árak I-ső osztályu igás napszámért 20 korona, II. osztályuért 16 korona, III. osztályuért 12 korona. A kézi napszám pedig 4 koronában állapították meg.

A közmunka kötelezettség felerészének kötelező megváltása kimondatott.

Donogány János polgármester részére a közgyűlés hat heti szabadságidőt engedélyezett.

Bölöny Bálint rendőrkapitánynak 1916. április hó 1-től kezdődő, — nyugdíjba is beszámítható évi 800 korona személyi pótlékot szavaztak meg.

Wollner Albert rendőrkapitány ruhaátalányát is 500 koronára fölemelték.

Báró Sahlhausen Nándor részére gyógykezeltetése végett 300 korona kivételes segélyt adtak.

Mogyoróssy Thorday Sándor iktató részére 60 korona jutalomdíj szavaztatott.

Józsa Dániel rendőrtizedes évi 600 korona kegydíjjal bocsáttatott el a város szolgálatából, ahol 25 évet töltött.

Berettyószéplak azon kérelméhez, hogy ott ez év június 27-én pótvásár tartassék, a közgyűlés hozzájárult.

A városi adóhivatal az 1915. év második feléről törlendő községi pótdadók jegyzékét, — valamint az 1915. év második felében előírt egyenes adók után előírandó községi és iskolai pótdadók kimutatását előírásba vétel végett beterjesztette. A megfelelő törlések és illetve előírások teljesítését a közgyűlés elrendelte.

Az elhagyott gyermekek gondozási költségeinek fedezésére a polgármester az alispánhoz előterjesztés tételre utasított.

Ezzel a rendkívüli közgyűlés néhány, jobbra magánosokra vonatkozó határozatok meghozatala után befejezést nyert.

A front felé.

Hetvenkét órán át robogott vonatunk zászlajunkkal. Ahogy Lupkovnál a hosszú alaguton átléptük a magyar határt s a Kárpátok északi lejtőin haladtunk tova, minden megváltozott. A hegyek lejtői szelidebbek, a hegyszakadékok, vizmosta árkok eltűntek. Az egyes hegy-csoportok, mintha emberi kéz rakta volna oda, simák, szabályosak. A rengeteg fenyőerdők között a tisztáson szép kaszálók, legelők és szántóföldek vannak. Mintegy fél napig lejtett vonatunk a Kárpátok festő szépségű lejtőin, míg végre sík területre értek. A szép fenyvesek itt sem maradtak el végleg, csak távolodtak a vasut két oldalán, mintegy helyet adva egy terített asztalnak, a gazdagon megrakott s nagy kiterjedésű buza és rozs-földeknek. A földek, az éghajlat és talajviszonyoknak megfelelőleg oly okoszerűen vannak művelve s a kalászos termés oly dus és fejlett, hogy minket bámulatba ejtett. Szemünk és lelkünk nem tudott eléggé betelni e gyönyörű vidék szépségeivel, gazdagságával.

Utunk tulajdonképpen céljáról elfeledkezve gyönyörködünk a természeti szépségek felett, mintha csak kirándulásra mennénk, nem pedig oda, hol a halált oly sűrűen osztogatják, honnan talán nincs többé visszatérés. Csak ha a földig rombolt falvak mellett robog vonatunk tova, vagy ha megszámlálhatatlan, frissen hantolt sírok, az egyszerű fehér nyírfák sűrűsége sokasága tűnnek szemeink elé, melyek az el-esett hősök százazereire emlékeztetnek, akkor

térünk magunkhoz, mely e szép vidéket szemünkben, lelkünkben a halál birodalmává változtatja. Ekkor gondolatunk gyorsan tova robban, oda, abba a kedves hajlékba, hol szerető hitvest, oly kedvesen mosolygó gyermekarcokat, oly szeliden ölelő édes anyai karokat hagytunk. Lelkünkre sötét, nehéz felhő borul s keblünk-ből mély sóhaj száll tova: vajjon viszontlátjuk-e még őket, vagy talán soha?

E vasszörnyeteg, mely minket oly messze repített szeretteinktől, megállást jelez, egyet zökken kocsink s kiszállunk a már orosz földön jól benn. Gömbölyű kövekkel kirakott országúton haladunk tova a felhőtől borított ég alatt a félhomályos éjszakában.

Egy évvel ezelőtt saját honfitársai által meggyilkolt orosz nagyherceg nevét viselő városban haladunk át. Egy-két villanylámpa világítja meg az utcákat. Az ablakok sötétek: néma csend a városban, a lakosság elmenekült, csak itt-ott látható egy-egy katonai járó, vagy őrszem: a mi katonáink. Itt nem állunk meg, a mi utunk tovább vezet, de már nem köves, hanem egy feneketlen sárral borított széles uton. Mintegy öt órai nehéz, fárasztó menetelés után kezd világosodni, az ég alja pirosodik, reggel van. A távolban házformák kezdenek előtűnni: faluhoz értünk. Nehány szalmafedelű ház a faluszélen, tágas uradalmi kert dísz- és gyümölcsös kerttel. A kastély helyén téglahalmaz, a parasztházak helyén égett gerendavégek, tégladarabok. Emberi hang semmi, csak a pacsirta hallatja a levegőben reggeli dalát, akárcsak odahaza.

Elhelyezkedünk a romok között szakaszonkint egy kis pihenés végett, hogy aztán tovább mehessünk. Vacsora után a tábori tűz köré csoportosulunk, pipára gyújtva elbeszélgetünk az otthoniakról. Egy része sóhajt, más része gondolataival van elfoglalva, nagyobb része levelet ír a tűz világánál.

Holnap már ki tudja, hol állapodhatunk meg? Romok közt, vagy sátorok alatt lesz a pihenésünk?

Igy közeledünk a fronthoz, mely már nem is messze van.

Oroszország, 1916. május 16.

Nagy Gyula,
áll. tanító.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Használjunk hadisegély-bélyegeket!**

— **Gyermeknap Szilágysomlyón.** Az Országos Gyermekvédő Liga helyi bizottsága május 23-án tartott ülésében abban állapodott meg, hogy Szilágysomlyón a Gyermeknap megtartására folyó évi június hó 1-ét tűzik ki és a gyűjtést perselylyel és urna útján fogják eszközölni. Ezek folytán a gyűjtés eszközzésére az alább megnevezett hölgyeket kéri föl és velük a gyűjtés helyét és idejét az alábbiakban közlik:

I. Urnánál (cukrászda előtt) özv. berei Bartha Kálmánné; ugyanitt perselylyel gyűjtenek Nagy Berta, Nádudvary Vilike, Borsiczky Lenke, Brandt Illa.

II. Urnánál (posta előtt) Schlecht Lajosné; ugyanitt perselylyel gyűjtenek Agótha Jolánka, Puskás Irénke, Muzsai Sárika.

III. Urnánál (Globus nyomda előtt) Kömives Vencelné; ugyanitt gyűjtenek perselylyel Gyöngyössi Irén, Veress Klára, Frankovits Rózsika és Salamon Eszti.

Az elszámolás ugyanaz nap délután 4 órakor fog megtörténni.

— **A József Kir. Herceg Szanatórium Egyesület szilágysomlyói fiókjának tagjait, valamint városunk mindazon nemes keblű nő és férfitársait, kik az Egyesület nemes célja, a nemzetnek a gyilkosan pusztító tüdővészről mentesítése iránt melegen érdeklődni tudnak, — felkérem, hogy június hó 4-ikén délután 5 órakor a m. kir. áll. el. iskola nagytermében alakuló közgyűlés megtartására minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Az országos Központ megbízásából: V. Balás Zsigáné, alelnök. E meghívást annyiival inkább ajánljuk olvasóink becses figyelmébe, mert a nevezett egyesület hőseink és azoknak családtagjai közül**

e vészes betegség által megtámadottak gondozását vette föl jelenlegi működésének programjába első pont gyanánt.

— Az áll. polg. leányiskola június hó 1-én d. u. 6 órakor tartandó záróünnepélynek műsora: 1. Ha majd egyszer mindenki visszajön, Szirmai Alberttől. Karének. 2. Gyermekimádság. Pakots Józseftől. Szavalja: Krausz Piroka I. oszt. növ. 3. Sonatine. Diabellitől. Zongorán előadja: Horváth Katalin IV. oszt. növ. 4. A tékép. Molnár Mihálytól. Énekli: Gyémánt Margit I. oszt. növ. 5. A megjavult tanítvány, álmokép 1. felvonásban. Előadja: Binder Sarolta, Salamon Sarolta és Lenka, Lipcsei Júlia, Kaufmann Margit, Glück Erzsébet, Klein Róza, Ehrenfeld Erzsébet és Fülöp Szidónia. 6. Imádkozik a király. Várady-Hetényitől. Zongorakísérettel szavalja: Szénássy Éva IV. oszt. növ. 7. Galopp. Ellenbergtől. Zongorán előadja: Pallagi Emília II. oszt. növ. 8. Buceu. Koszta Dezsőtől. Éneklik: Fülöp Szidónia, Sziszik Jolán, Pap Emília és Pallagi Emília. 9. Censtochoi legenda. Kiss Menyhért és Sasch Malviától. Zongorakísérettel szavalja: Weinberger Erzsébet II. oszt. növ. 10. Igazgatói záróbeszéd és jutalmak kiosztása. 11. Kárpáti harci dal. Karének. A záróünnepélyre a t. szülőket és a tanügy iránt érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság.

— Mezőgazdasági munkák biztosítása. A honvédelmi miniszter utasította a törvényhatóságokat, hogy a községi előjárásnál jelentkező szabadságot katonákat elsősorban saját földjeik megművelésére, azután pedig más gazdák sürgős gazdasági munkáinak elvégzésére kell igénybe venni. A mások földjén alkalmazott katonák a szokásos napszámot kapják. Tizennégy napra terjedhető szabadságot a méhészek is kapnak.

— Elveszett. A rendőrkapitányi hivatal közölni teszi, hogy a város belterületén elveszett egy kisebb borsószem nagyságu briliánskő. Aki a követ megtalálja és a rendőrséghez beszolgáltatja, vagy oly adatokat szolgáltat, amelynek alapján a kő feltalálható lesz, 50 korona jutalomban részesül.

— Katonai felmentések körüli eljárás. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közölni teszi, hogy az 1866—1897. évben született népfelkelésre kötelezettek a folyó 1916. évi május hó 16-tól június 24-ig és augusztus hó 21-től szeptember 12-ig terjedő időben megtartandó népfelkelési bemutató pótsemlére történt behívása folytán a kereskedelmi miniszter értesítette a kamarát, hogy az ezen pótsemléken alkalmasoknak talált, azonban polgári foglalkozásukban, vagy alkalmazásukban nélkülözhetetlen népfelkelésre kötelezetteknek a tényleges népfelkelési szolgálat alól való felmentése tekintetében és a felmentés kérelmezésénél követendő eljárásra nézve ugyanazok az elvek és módok, illetve határozmányok lesznek mérvadók, amelyek eddig is érvényben voltak, azzal az eltéréssel, hogy ez alkalommal csakia olyanok hozhatók javaslatba fementésre, akik legalább is 1916. évi április hó 15. óta állanak a felmentést indokoló alkalmazásban. Miután ismételt figyelmeztetések ellenére még mindig érkeznek nagy számmal hiányosan felszerelt felmentési kérvények és ez a folyamodók saját érdekében elkerülendő késedelemről tekintve felesleges munkát és megterhelést okoz, a kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy azokat a felmentési kérvényeket, amelyekhez a felmenteni kért népfelkelési igazolványi lapja és az előírt felmentési javaslat pontosan kitöltött két példány csatolva nem lesz, tárgyalás nélkül fogja visszaküldeni. Saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát mindenki, aki a kamara útján kéri a felmentését, ha kérvénye beadása előtt a kamarától a kérés felszerelésére vonatkozólag utasítást kér.

— Csomagok címzése. A tábori posta-csomag forgalom feltételeit megállapító szabályok szerint tanácsos a postai csomagban a címirat másolatát is elhelyezni, hogy az esetben, ha a csomag a kezelés folyamán vagy szállítás közben címét veszti, vagy a címirat olvashatatlanná válik, a csomag a belső címirat alapján mégis kézbesíthető legyen. A címirat másolatát pótolhatja a csomagban elhelyezett levél, ha ez a csomag címiratával egyezően van megcímezve. A táborból érkező jelentések szerint a tábori

csomagok feladói ezt a tanácsot csak nagyritkán fogadják meg s így gyakori az olyan eset, amikor a tábori csomagokat nem lehet a címzeteknek kézbesíteni. A posta- és táviróvezérigazgatóság ennél fogva figyelmezteti a közönséget, hogy a mondott szabályhoz a maga érdekében alkalmazkodjék.

— Iparosok és kereskedők hadisegélye, melyet a kormány a kereskedelmi és iparkamara útján utal ki, július, augusztus és szeptember hónapokra, vagyis a nyári időszakra csak kétharmad részben lesz megállapítva, vagyis ezekben a hónapokban a segélyezettek az eddig élvezett összegnek egyharmadával kevesebbet fognak kapni. A kamara eme intézkedését a nyári hónapok könnyebb megélhetési viszonyai-val idokolja meg.

— Felemelték az expressz-díjat. A kereskedelmi miniszter belföldi, valamint az Ausztriával, Bosznia-Hercegovinával és Németországgal való forgalomban a levélpostai küldemények, postautalványok és pénzeslevelek expresszkézbesítésért járó díjat az eddigi 50 fillér helyett 1 K-ban állapította meg. Az egyéb külfölddel való forgalomban valamennyi küldeményfajra megszüntette további intézkedésig az expresszkézbesítést.

— Vasuti információs iroda. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közölni teszi, hogy a vasuti díjszabályzat előnyös kihasználása érdekében vasuti információs irodát szervez, mely az összes vasuti díjszabásokkal felszerelve, a feleknek díjtalan felvilágosítást nyújt. Ugyanezen iroda fuvardíj többleteket stb. visszeresével is foglalkozik, mely utóbbiért a visszatérített összeg 20%-át számítja fel fenntartási költségeinek fedezésére.

— A borkő eltávolítása a hordókból. Mint a legtöbb anyagnak, úgy a borkőnek az ára is a legutóbbi időben erősen felfűzött. Míg háboru előtt kilóját 70—80 fillérért is nehéz volt értékesíteni, mert a borkősavat a sokkal könnyebben előállítható citromsav az iparból nagyon kiszorította és még fél év előtt is örülünk kellett, ha 100—200 K-át kaptunk a borkőért, addig ma 250—300 K. körül mozognak az árak és biztosra lehet venni, hogy az ár egyhamar visszasüllyedni nem fog. Épen azért most a legalkalmasabb pillanat, hogy a boroshordók ürtartalmát csökkentő és a bornak levegővel való érintkezését gátló, végre pedig a penészgombák befészkelésére alkalmas borkőtől a hordókat megszabadítsuk. Az olyan ászokhordókban, amelyben must erjedt, vagy amelyben új s fiatal borokat szoktunk tartani, igen sok borkő rakódik le. A borkő ugyanis az alkoholos folyadékokban kevésbé oldódik, ennél fogva a mustban való borkő nagyrésze kiejedés után kiválik az új borból és a seprővel együtt leülepszik. A borkő oldását a hőmérséklet is befolyásolja, hidegben kevésbé oldódik, ha tehát a bor lehűl, a borkő egyrésze kiválik belőle. Az újborból még később is sok borkő válik ki részint kristályok alakjában rakódik le a hordó fenekére, vagy inkább oldalára, részint pedig mint homokos anyag gyűl össze a hordó fenekén. Az előbbi erősen rátapad a hordófalára, az utóbbi azonban a hordómosás alkalmával könnyen eltávolítható. Ha a hordó állandóan telve áll, akkor semmi hátránya sincs annak, hogy a hordó falára borkőkristályok lerakódtak, legfeljebb az, hogy a kristályok eltömik a dongák lukait s azon a helyen a fa nem lesz légjárható. A lerakott borkőkristályokat a bor alig oldja, mert rendszerint telve van annyi borkővel, amennyi benne oldható, ha pedig egy savban szegény bor lerakódott borkőkristályokból bizonyos mennyiséget mégis oldana, ez arra a borra nézve talán előnyös is lenne s ezáltal javulna. De ha az olyan hordó, amelyben borkő van lerakódva, huzamosabb ideig üresen áll, előfordulhat, különösen ha nedves is a hordó, hogy a borkő bizonyos bakteriumok befolyása következtében bomlani kezd, penészedik. A hordóból kiszedett borkő is, ha nincs eléggé kiszáritva, vagy nedves helyen tartjuk, igen hamar elromlik. Ha a borkő a hordóban bomlásnak indult és az ilyen hordóban tiszta bort fejtünk, az zavaros lesz, sőt azok a bakteriumok, amelyek a hordóba lerakódva volt borkővel szétbontották, megtámadják a borban levő borkövet is s a bor így beteggé lehet. Ha tehát a hordó huzamosabb

ideig üresen áll, tanácsos belőle a borkövet kiszedni. A borkő kiszedése úgy történik, hogy azt nem nagyon éles kis kézi csákánnyal lekalapáljuk. Nagyon éles, vagy hegyes eszközt a kikalapálásra használni nem szabad, mert azzal rontjuk a hordót. Kisebb hordót ezen munkához ki kell fenekelni, a nagyobb hordóban az ajtón át juthat bele a borkő kiszedése végett a munkás. Tekintettel arra, hogy a borkő igen könnyen bomlik, a kiszedés után jól ki kell szárítani és száraz helyre elrakni. A tiszta borkövet kiszáritva értékesíthetjük. Ha a borkövet a hordóból kivettük, utána a hordót alapos tisztogatásnak vetjük alá, ki-mossuk s szükség szerint kiforrazuk vagy kigőzöljük s ha tovább is üresen áll, rendesen bekénezzük.

— Honvédkertészek. A honvédelmi miniszter a kertészeti gazdálkodás és szakismeretek terjesztése érdekében elrendelte, hogy a háboru miatt eltávozott bolgár kertészek helyett az összes honvéd-pótlásalójak székhelyén bolgár rendszerű katonai konyhakertészetet rendezzenek be.

— A „Vasárnapi Ujság” május 28-iki számában nagyszámu harctéri képen kívül, melyek közül különösen érdekesek Fehéri Armad verduni képei s az albániai képek, igen szép és becses képeket közöl Görgei tábornokról, a Kilényi-féle porcellán-gyűjteményről, a Budapesti tanuló török ifjakról stb. Szépirodalmi olvasmányok: Havas Alisz új regénye, cikkek Görgei Arthurról, Molnár Ferencről, Walter Bloem regénye. Egyéb közlemények: Havas Alisz arcképe s a rendes heti rovatok: a háboru napjai, Irodalom és művészet, Halálozás stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára 5 K. „Világkrónika”-val együtt 6 K. Megrendelhető „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, a IV. Egyetem-utca 4.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

Mindenki vegye meg a Nemzet Háza időreform emléklapját.

Legujabb!

Budapest, május 30.

(Hivatalos.) Orosz hadszíntér: Élénk tűzerési harcok folynak Bessarábiában és Wollhyniában. Egyébként nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér Tegnap hatalmunkba került a Punta Corbin pácélerőd. Arsierótól nyugatra csapataink kioroszakolták az átkelést a Posina patakon és birtokukba kerítették a déli parton emelkedő magaslatokat. Az olaszoknak Bettaletől délre fekvő állásaik ellen irányuló négy heves támadását visszavertük.

Délkeleti harctér: Csend uralkodik.

Berlin, május 30.

A nagy főhadiszállás jelenti a nyugati hadszínterről: A Labasse-csatorna és Arras közötti arevonalon élénk tüzelés volt. Lens és külvárosai újból tűz alatt állottak. Tahurettől délkeletre gyenge ellenséges előretörések megfiúsultak. A 304-es magaslatról egész a Maasig terjedő szakaszon fokozott harci tevékenység volt. A Bois de Corbeautól és a Cumieres erdőtől délre német csapatok egész kiterjedésükben elfoglalták a francia állásokat. A Mort Homme déli csúcsa és Cumieres falu között sebesületlen foglyokban 35 tisztet, közöttük több törzstisztet és 1313 főnyi legénységet szállítottunk be. Cumieres falu ellen intézett két ellentámadást visszavertünk. A Maastól keletre előrenyomulás által megjavítottuk a Thiaumonti erdőben ujonnan elfoglalt harevonalat. A kölosönös tűz itt is időnként a legnagyobb hevességet érte el.

Keleti hadszíntér: Lipkától délre német osztagok Seran át előrenyomultak és egy orosz sáncállást elpusztítottak.

Balkán hadszíntér: Mémet és bolgár had-erők abból a célból, hogy az entente csapatok által szándékolt meglepetés ellen biztosítsák magukat, megszállották ebben az összefüggésben fontos Struma-menti Rupel-szorost. Gyenge görög őrseget visszavonulásra kényszerítettünk. Egyébként a görög felségjogok érintetlenek maradtak.

Kiadó

egy külön bejáratu nagy **utcai szoba** és egy tágas ujonnan padolt **istálló**, mely műhelynek, vagy raktárnak is használható, — a Vármegyeház-utcában — **június 1-től**

özv. Ajtai Albertnél.

Az országban

20.000

árusitónál kapható

A N A P

Egy szám

6

fillér

Minden városban és községben A NAP-ot megérkezése után árusítóink kívánatra **házhöz szállítja.**

Hirdetések

A „Szilágyssomlyó“ részére jutányos áron vétetnek fel.

Pályázati hirdetmény.

A szilágyssomlyói m. kir. földmives iskola igazgatósága az 1916—1917. tanévre 20 állami ösztöndíjas helyre, melyek folyó évi szeptember hó 1-én töltetnek be, pályázatot hirdet.

Az iskola célja: 2 éves tanfolyam alatt a felvett ifjakat a mezőgazdaság minden ágában főleg gyakorlatilag kiképezni. Az ösztöndíjas helyre felvett ifjak ingyenes oktatáson kívül, lakást, fűtést, világítást, ágyruhát, élelmezést, mosást és betegség esetéig ingyenes gyógykezelést nyernek.

Felvételi feltételek a következők:

- 1) A betöltött 16 éves életkor, mely születési anyakönyvi kivonattal igazolandó.
- 2) Orvosi bizonyítvány.
- 3) Iskolai bizonyítvány, annak igazolására, hogy a folyamodó írni, olvasni és számolni jól tud.
- 4) Hatósági erkölcsi bizonyítvány.
- 5) Hatósági bizonyítvány, mely feltűn-

teti a belépő apjának vagyoni állapotát és foglalkozását, — valamint a folyamodó növendék testvéreinek számát és életkorát. Ezen bizonyítvány a főszolgabírói, illetőleg a rendőrkapitányi hivatal által láttamozandó. 3—3

A kérvények a nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszteriumhoz címzendők, de az igazgatósághoz adandók be.

A folyamodványok legkésőbb augusztus hó 1-ig az igazgatósághoz beküldendők.

Fürdő megnyitás.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **zálnoki gyógyfürdőmet** f. évi május hó 15-én megnyitottam.

E fürdő régi hírnevéhez javálva van vérszegénységnél, idegességnél, fejfájásnál (migraine), különféle női bajoknál és kórfolyamoknál, görvélykóránál, heveny idült csuzos és köszvényes bántalmak legkétségsébeesettebb eseteiben, taplálkozási zavaroknál, alhasi pangásnál, megrögzött székrekedésnél, szédülési és agyvértódlási tüneteknél. Előző gyulladásokból, ugymint mellhártya, hashártyalob után visszamaradt izzadmányok a fürdő használata után gyorsan és biztosan felszívódnak.

Tisztelt vendégeim részére, kik érkezésüket előre bejelentik, Kisderzsida állomásról olesó és kényelmes kocsiról gondoskodom.

Kitűnő ételekkel és italokkal, magyar és rituális konyháról gondoskodom. A fürdőben dr. Markovits Jakab hivatalos fürdőorvos rendel.

Bővebb felvilágosítással szolgálok.

A n. é. közönség szíves pártfogását tisztelettel kéri

Kovács Péter,

fürdőtulajdonos Zálnokon,
(Szilágyvármegye.)

1—2

Milliók használják

Köhögés

láz, katharrus, nyálkásodás ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”

Orvosoktól és magánosoktól **6050** hitelesített bizonyítvány kezeskedik a biztos sikerről.

Kitűnő jóízű bonbonok.

Egy csomag 20 és 40 fillérért, egy doboz 60 fillérért kapható Viski Balás Zsigmond gyógyszerárában Szilágyssomlyón. 102—

Harminohatodik évfolyam.

Kormos Alfréd lapja:

MAGYAR KERESKEDŐK LAPJA

„Vállalkozók és Iparosok Lapja” melléklettel. Magyarország e legrégibb kereskedelmi szak-közönsége immár harminchatodik évfolyamába lépett. A „Magyar Kereskedők Lapja” hetenkint 3—4 ivnyi terjedelemben jelenik meg. A „Magyar Kereskedők Lapja” üzleti tudósításai elsőrendű forrásból valók és a legújabb kereskedelmi hírekről főleg a „Magyar Kereskedők Lapja” útján lehet értesülni. A „Magyar Kereskedők Lapja” előfizetési ára rendes mellékleteivel együtt egész évre 20 K, félévre 10 K, negyedévre 6 K. Előfizetések a kiadóhivatalba: Budapest, V., Sas-utca 13. szám alá intézendők.

Ragályok ellen

most igen alaposan kell védekeznünk, mert kolera, vörheny, kanyaró, typhus, himlő és egyéb ragályos betegségek most fokozottabb erővel lépnek fel, mint más időkben, miért is szükséges, hogy minden háztartásban egy megbízható fertőtlenítőszer kéznél legyen. A jelenkor legjobb fertőtlenítőszer a

LYSOFORM

szagtalan, nem mérgező, olesó és eredeti üvegekben 1 korona 25 fillérért minden gyógyszerárban és drogériában kapható. Hatása Löffler Vertun, Petrik, Vas, stb. intézeteinek vizsgálatai szerint gyors és biztos, miért is az összes orvosok beteg-ágak fertőtlenítésére, antiszeptikus kötözéseknél (sebekre és daganatokra), kéz- és arcmosásra és ragályok elhárítására stb. mindenkor ajánlják.

Lysoform szappan

finom, gyenge pipere szappan lysoformot tartalmaz és antiseptikus hatásu. Alkalmazható a legkényesebb bőrre is; szépit, megpuhítja és illatosá teszi a bőrt. Egy kísérlet és Ön a jövőben kizárólag ezen szappant fogja használni. Ára 2 korona. 11—

Fodormenta Lysoform

erősen antiseptikus hatásu szájviz. Szájbüzt rögtön és nyomtalanul eltüntet és a fogakat konzerválja. Használható továbbá orvosi utasítás szerint toroklobnál, gégebántalmaknál és nátha esetén gurgulázásra. Néhány csepp elegendő egy felpohár vízre.

Eredeti üvege 2 korona.

Az összes Lysoform készítmények kaphatók minden gyógyszerárban, drogériában. Kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve megküldjük az „Egészség és fertőtlenítés” című érdekes könyvet.

Dr. Keleti és Murányi

vegyészeti gyára UJPESTEN.

